

**«Музыкалық колледж-дарынды балаларға арналған музыкалық мектеп-интернат
кешені» ММ**

Әдістемелік баяндама

**«Киелі аспап қобыз арқылы қазақ халқының тарихын, музыкалық мәдениетін
, ұлттық музыкасын насихаттай отырып , музыкалық білімін жетілдіру»**

Дайындаған:
ҚХА бөлімінің арнайы пәндер оқушысы
Гульназ Базарханова

Павлодар

Әдістемелік баяндама
Дайындаған Гульназ Базарханова Канатбековна
ҚХА бөлімінің арнайы пәндер оқытышысы

Бөлім отырысында қарастарылды
Бөлім басшысы Р.А.Нагишпаева

«26» 02 2025ж. № 6 хаттамасы
КОЛЫ

Колледждің әдістемелік кеңесімен мақұлданды
Әдістемелік кеңесінің төрайымы
Гатина З.А.

«4» 03 2025ж. № 2 хаттамасы
КОЛЫ

«Киелі аспап қобыз арқылы қазақ халқының тарихын, музыкалық мәдениетін, ұлттық музыкасын насихаттай отырып, музыкалық білімін жетілдіру».

Кіріспе

Ал тұлғаны музыкаға тәрбиелеу дегеніміз – ол баланың бойында белгілі бір қызығушылықты ояту, қажетті құндылық бағдарын, соның ішінде пайдалы іс-әрекеттерді қалыптастыру, дарындылық көзін ашу деген сөз. Қабілет дегеніміз – білгілі бір немесе бірнеше істі үздік орындауға мүмкіндік беретін адамның әр түрлі жеке қасиеттері, ал дарындылық дегеніміз – қабілеттердің өте жоғары деңгейі. «Бұлақ көрсең көзін аш», – дегендей, өнерлі өрендеріміздің өнегелі болуына үлес қосу – ұстаздық борышымыз.

Хрестоматияға қазақтың халық әндерінен бастап, халық композиторларының ән-күйлері, кейінгі Қазақстан композиторларының ән-күйлері, кейінгі Қазақстан композиторларының туындылары, сондай-ақ басқа халықтардың бұрыннан қобызда ойналып жүрген шығармалары сұрыпталып, беріліп отыр. Мұндағы берілген шығармалардың реті оқушының сыныбына, орындаушылық деңгейіне, техникалық өсуіне қарай жеңіл шығармадан күрделі шығармаға қарай біртіндеп жүйеленіп берілді.

Неізгі бөлім

Іс-тәжірибенің мақсаты

Арнаулы мамандық бойынша сабақ беретін мұғалім. Әр баланың өзіндік қасиетін әбден танып білуге, шығармашылық белсенділігін дамытып, олардың дарын мүмкіндігін айқындай түсу үшін үшін қолайлы жағдай жасауға міндетті.

Баланың музыкалық орындаушылық тәсілін жетілдіре түсудің ең басты шарты-оң қол мен сол қолды еркін, әрі табиғи түрде дұрыс ұстауға қолдың қойылымын үйрету иықтан бастаған жөн. Оқушы аспапта ойнау кезінде денесін тігірек ұстап, қолдың, иық, шынтақ, буын, білезік, саусақтарына дейін емін-еркін ұстап үйрету.

Баланың қабілетіне орай шығарма, этюдтар беру, гамма ойнату. Әрбір оқушыға дұрыс бағдар беріп, олардың дербес қабілеттерін ескеремін, түрлі жағдайжағдайларда немесе оларды қызықтырамын мәселелерде шешім табамын.

-Балаларды музыкалық –эстетикалық тәрбиелеу.

-Дарынды балалармен жұмыс жасау.

-Балалармен техникалық және музыкалық білімін дамыту.

-Алдына қойылған мақсатты орындау.

-Балаларды конкурстарға қатыстыру.

Әдістемелік амалдардың жүйелі қолданылуы, оқыту мақсатын орындалуы оқытушы мен оқушы арасындағы қарым-қатынасқа тәуелді болуы себепті, әрбір оқушымен жекелей жүргізілетін мамандық сабағында оқытушыдан іскерлік талап етіледі.

Қобыз түрлері. Прима қобыз

Прима – қобыз – төрт сым ішек тағылатын, көлемі жағынан қобыздар тобындағы ең көне аспап. Ноталары скрипка кілтінде жазылып, еш өзгеріссіз сол қалпында ойналады. Квинта арқылы құлақ күйі келтіріледі. Дыбыс көлемі кіші октаваның соль дыбысына дейінгі аралықта болады.

Прима – қобыз үнге бай, техникалық мүмкіндігі мол, оркестірдің бетке ұстар аспабы болып саналады. Оған көбінесе негізгі әуенді жүргізу жүктеледі. Штрихтын түр – түрін қолдану арқылы оның әр түрлі дыбыс бояуын пайдаланумен қатар түрлі регистрдегі фигуралар мен пассаждарды ойнауға болады.

Сонымен бірге прима – қобызда әр түрлі мелизмдер – трельдер мен дыбыстық әшекейлерді ойнау жылдам екпінде музакының өзінде де көп қиындықтар тудырмайды. Гамма ойнау аспап үйренуде үлкен маңызы бар жаттығу жұмысына жатады. Гамманы асықпай, жай ойнап, дыбыстың әдемілігін, тазалығына, бір дыбыстан екінші дыбысқа, бір позициядан екінші позицияға көшкенде дыбысты ойнаған сайын таза алу жағына көп көңіл бөлген жөн. Гамманы біраз ойнап меңгергеннен кейін, оны түрлі штрихтармен, әр түрлі екпінде ойнап, оң қол мен сол қолдың қимыл үйлесімін, саусақ жылдамдығын машықтандыра беру керек.

Қобыз адамның нәзік сезімін, қуаныш – қайғысын, ой – қиялын музыка тілімен өте дәл, әдемі суреттейтін үнге аса бай, аса құнды аспап.

Ойнауы қиын, қолына алған адамның еркіне тез көне қоймайтын күрделі аспап.

Қобыз ішегі саусақтың сыртымен яғни тырнақтың көбесімен басылады. Ішекті теріс басып, тырнақпен ойнайтын тәсіл қазіргі заманда ешбір музыка аспабында жоқ, бұл қобыздың өзіне ғана тән ерекшелік. Сондықтан да бұл аспапты игеру музыкалық қабілеті күшті, үлкен дарын иелерінің ғана қолынан келеді.

Пәнді оқыту барысындағы оқытушының негізгі міндеттері:

- жаңа пьесалармен танысып, оқып орындау;
- өткен шығармаларды қайталау;
- жаңа шығармаларды өз бетімен шығару;
- гамма, жаттығу, этюдтермен жұмыстану, яғни оқу–жәрдемелік материалдармен жұмыстану;
- қазақтың халық аспаптарының шығу тарихымен таныстыру;
- танымал аса көрнекті орындаушы–музыканттардың орындаушылық стилі мен қағидаларын меңгеру.

«Мамандық» пәнін өткен оқушы төмендегідей талаптарды білуі шарт:

- қобыз аспабында ойнаудың алғашқы және негізгі міндеті – аппликатура мен штрихпен жұмыс жасау шеберліктерін білу;
- дыбыс шығарудың тәсілдерін меңгеру;
- шағын және ірі көлемді шығармалармен жұмыс жасай білу;
- өз бетімен жұмыс жасай ала білу;
- танымал аса көрнекті орындаушы–музыканттардың орындаушылық стилі мен қағидаларын меңгере отырып оны талдай білу, солардың үлгілерімен жұмыс істей білу;.

Қобыз тартуды үйрету әдістері

Ысқышты оң қолмен дұрыс ұстау тәсілі

Ысқышты ұстағанда оң қолдың алақаны төмен қаратылып, ортаңғы саусақ бас бармаққа қарама-қарсы келіп, ысқыштың сабын (қалыбын) қысып тұрады. Қалыптың ағашы сұқ саусақтың бірінші буынында орналасады да, ортаңғы саусақтан кейінгі үшінші саусақ оған көмекші қызмет атқарады. Төртінші-ең кіші саусақ қалыптың үстінде дөңгелене иіліп

ысқышты төмен басып,оны ішектің үстінде түзу жүргізуге септігін тигізіп тұрады. Ысқышты қобыздың тиегінен екі елідей жоғары тұсында ішекке көлденең ұстап, қалыптың жанынан бастап, төменгі, жоғары бөліктерін айтып ескерте отырып, қол буындарының қимылымен (дыбыстың бір қалыпты әрі анық шығуын қадағалай отырып) батыл жүргізу керек. Ысқышпен дыбыс шығаруды ортаңғы «ре», «ля» ішектерінен бастап алу ыңғайлы . Ал төменгі «соль» ішегінде ысқышты тиек деңгейінен төмен түсірмей, шынтақ пен білек буындарын иілте, оң жаққа қарай түзу жүргізіп отыруды ескерту қажет. Демек, ішек тиек үстінде бірі жоғары, бірі төмен орналасуына байланысты ысқышты жүргізу бағыттары әр түрлі болмақ. Ысқышты ішектің үстіне дұрыс қойып, оң қолмен салмақ түсіре жүргізіп, таза дыбыс шығара ойнауды бірден үйрену оңайлыққа түспейді. Ол үшін әр түлі ішектерде бірнеше қайтара тиісті жаттығулар жасап дағдылану керек. Үйренуші алдымен дыбыс шығаруда жай екпінде (темп) ысқышпен ашық ішектерде жүргізуден бастау керек. Бірте-бірте ойын бір салаға келтіріп, нота ұзақтықтарын есеппен санап ойнауға машықтансын.

II – белгісі ысқышты төменнен жоғары қарай (оңға) ойнау бағытын көрсетеді.

V – белгісі ысқыштың жоғарыдан төмен (солға) ойнау бағытын көрсетеді. *Сол қол*

аусақтарының дұрыс қойылуын үйрету.

Сол қол аусақтарының қимылы қобыз аспабының өзіндік ерекшелігіне қарай лайықталып қалыптасуы керек. Ішекті басуға аусақтарды жаттықтыру үшін, қолдың бас буынын білекпен бірдей, түзу қойып, иықтарды көтере, екі қолдың шынтақтарын екі жаққа жая, қолтықтырын аша денеден алшақ ұстап, орындыққа нық отыруға дағдыландыру керек. Бас бармақ қобыз мойнының сырт жағында еркін жылжып, үшінші аусаққа қарама-қарсы орналасады, ал қалған төрт аусақ бармаққа қарама-қарсы, ішектің үстінде тұрады. Ал ойнау кезінде аусақтардың тырнақ көбесімен ішектің жанынан басып отыру арқылы дыбыс шығару керек. Сол қол буынын қатайтпай бос ұстаған жөн.

Дыбыстың таза шығуына оқушының зейінің аударып, аусақтарды ретімен, дұрыс қимыл жасауға дағдыландыру үшін мынадай әр түрлі әзірлік жаттығу жасатылады:

Бірінші, екінші, үшінші, төртінші аусақтармен, біртіндеп алма-кезек басып шығаруға жаттықтыру. Ол үшін баспалдақтан төмен түскен тәрізді (1,2,3,4) аусақтарды рет-ретімен басуды талап ету керек. Бұл жағдайда аусақтардың қойылу реті мынадай болады:

0 – ашық ішек;

1 – бірінші аусақ;

2 – екінші аусақ;

3 – үшінші аусақ;

4 – төртінші аусақ..

Қобыз тартудың үстінде екі түрлі жағдайды ескеру қажет; бірі – орындалатын шығарманың, не әуеннің көркемдік сапасы, екіншісі – техникалық өрістері.

гамманың мажорлық, минорлық, хроматикалық түрлерін, ішектен-ішекке, позициядан-позицияға көшуді, жеңіл этюдтарды, аспапқа арналған шағын шығармалармен бірнеше халық әндерімен күйлерін меңгеруі қажет.. Сұқ аусақтың міндеті ішектегі ысқыш басылуының дәрежесін реттеу болып табылады.

Оң қолмен ысқышты жүргізгенде көбінесе иықты және иық сүйектерін көтеру қиындау болады. Бұл әсіресе ысқыш соңында ойнағанда байқоады, бұған жол бермес үшін ысқышты дәл көлденең, қолдың табиғи қозғалысымен жүргізу керек. Тұтқа жағында ойнаған кезде иық және иық сүйектері толық түсіріліп және босатылуы қажет.

Дұрыс және жақсы дыбыс шығару сыры оң қолдың барлық буындарының бір-бірімен дұрыс байланысты қимылдауында жатыр.

Интонация – музыкалық дыбыстардың таза және дәл орындалуы. Алғашқы сабақтан бастап–ақ оқушыны интонацияны дұрыс ойнау сезімін қалыптастыру керек, өйткені ол аспапта ойнаудың басты шарты болып табылады.

Дәл интонация негізгі үш себепке байланысты:

-Әуеннің қалай дыбысталатынын дұрыс білу, яғни дыбыс биіктігін ішкі музыкалық–тыңдаушылық түйсікпен түсіну;

-Интонация тазалығын тыңдай отыра қадағалау (тыңдап, өз ойынына интонация тазалығы тұрғысынан баға беру);

-Сол қол саусақтарының дәл қозғалуына әсер ететін ойын дағдылары мен шеберлік әдістерін дұрыс орындау.

Музыкалық – тыңдау дағдылары ән айту – сольфеджиолау нәтижесінде дамиды. Сондықтан алғашқы пәндерде–ақ аспапта қарапайым мелодиялық тізбекті интонациялауды сольфеджиомен кезектестіріп отыру қажет.

Штрих түрлері.

Штрихтар музыкалық мәнерлілікті жеткізуде ең маңызды құрал болып табылады. Штрихтік шеберлікте штрихтерді екіге бөледі:

1. негізгі;
2. аралас штрихтар

Негізгі штрихтар үш түрге бөлінеді: сазды немесе созылмалы; қысқа немесе үзілмелі; секірімелі немесе лақтырмалы;

Сазды немесе созылмалы штрихтар:

- деташе,
- легато,
- поргато;

Қысқа немесе үзілмелі штрихтер:

- мартле,
- нық стаккато,
- «Виотти-штрих»;

Секірімелі немесе лақтырмалы штрихтер:

- спиккато,
- ұшпалы стаккато,
- рикошет.

Деташе – ноталар бірінен соң бірі байланыспай, әрқайсысы бөлек бірқалыпты орындалатын штрих. Тез темпте штрих қысқа, ал жәй темпте ұзын болады. Бұл штрихқа ысқыштың қозғалу бағытының сазды ауысуы және әрбір дыбыстың басталуы тән.

Деташенің бірнеше түрі бар:

1. Кең деташе.
2. Қысқа деташе.

Легато – ысқыштың бір қозғалысына бірнеше дыбыс орындалатын штрих. Легатоны орындау үшін бұл штрихпен күнделікті көп дайындалу керек. Ысқыш бағытында ноталар саны бірдей болғанда дыбыс күшейген сайын ысқыш бөлігі бірте-бірте ұзарады, ал, бәсеңдегенде қысқарады, осылай легато штрихын дамытып, нығайтып, оқушы этюдтермен жұмыс істеуге дайындалады.

Стаккато – қысқа мартле штрихтары бірігіп, бір бағытта орындалатын үздік-создық штрих. Әдетте қобызда стаккатоны ысқыштың жоғары бағытында орындайды. Стаккато штрихымен жұмыс істегенде ысқышты сұқ саусақпен шамалы басып нотаның дыбысталуы кезінде буынды жұмсақ әрі созыңқырай итеріп және итеріп болған соң ысқышты жайлап жүргізіп шығу керек.

Мартле – штрихы деташе штрихының бір түрі. Деташе штрихынан айырмашылығы дыбыс өткір, үздік-создық шығады. Мартле қиын штрихтарының бірі. Бұны үйрену басқа штрихтарды үйренуде көмек болады. Музыкалық шығармаларда бұл штрих жеке-дара, және басқа штрихтармен аралас та кездеседі. Әрбір дыбыстан соң дыбыстың жалпы ұзақтығының жартысына тең үзіліс жасалады. Үзіліс кезінде босаған қол келесі екпінге дайын болуы керек.

Сфорцандо – жігерлі екпін.

Тремоло – орындаулық эффектілі әсері.

Портаменто – легато мен стаккатоның арасындағы аралық штрих.

Трель - әдісі европалық аспапта да негізгі дыбыс пен оған көрші дыбыстың алма-кезек тез алынуы арқылы жасалады.

Глиссандо – қобыз күйлерінде көп кездесетін орындаушылық тәсіл дыбыстан дыбысқа көшкенде саусақты ішектің бойымен сырғыта жылжыту арқылы алынады.

Пиццикато – европалық ысқышты аспаптарда дыбысты ысқышпен емес, саусақпен шертіп ойнау тәсілі.

Мелизмдер – музыкалық шығарманың жеке ноталарын немесе әуеннің белгілі бір айналымдарын құбылту, түрлендіру үшін қолданылатын арнайы таңбалар. Оларға форшлаг, трель, мордент және группето таңбалары жатады.

Форшлаг дегеніміз – ұзақтығы негізгі өлшемнің ішіне еніп, жылдам ойналатын, белі көлденеңінен сызылған сегіздік не он алтылық ұзақтықтар. Форшлаг майда нотамен белгіленеді. Жалауы мен жалаушасы жоғары не төмен қарап жазылады.

Мордент дегеніміз – негізгі дыбысты оның қасындағы жоғары не төмен дыбыстармен жалғастыра орындау. Мордент қысқа және ұзақ болып екіге бөлінеді. Морденттің ұзақтығы әр уақытта негізгі дыбыстың өлшеміне сай болады. Қысқа морденттің өзі екіге бөлінеді. Оның біріншісі – қарапайым мордент, ал екіншісі – сызылған мордент.

Қарапайым мордент жоғары қосалқы дыбыстың көмегімен орындалады.

Сызылған мордентті орындағанда төменгі қосалқы дыбыс алынады.

Группето - негізгі дыбысқа қосалқы бірнеше дыбыстарды қосып орындау. Группето төрт дыбысты және бес дыбысты болып екіге бөлінеді. Группетоның үстіне қойылған альтерация белгілері – жоғары қосалқы дыбысқа, ал астындағысы төменгі қосалқы дыбысқа қатыста болады.

Фермата белгісі нотаның үстіне немесе астына қойылады.

Флажолеттер – ішектің белгілі бір бөлінген жеріне саусақтың шамалы жақындауының нәтижесінде алынатын дыбыстар.

Музыка көркемдік, әсем саздар шығаруында музыканың көптеген заңдары, ерекшеліктері, көркемдік қасиеттерінің бір салада, бір бағытта үн қосып, адамға эстетикалық азық беруі –

өзінше бір табиғи құбылыс.

Гаммалармен жұмыс

Гаммалар- қобыз техникасының барлық элементтерін дамыту құралы. Олар түрлі тональностерге таза дауыс ырғағымен интонациясын, нақты артикуляцияны, саусақты жүгіріп тұруын, тұрақты дыбысты және оның динамикасын дамытады. Позициядан-позицияға ауысу, ысқышпен ішектерді ауыстырудағы дайындықты, қос ішекте ойнаумен әр түрлі тәсілдік техниканы дамытуды жетілдіру үшін өте маңызды.

Оқытушы гаммалардың пьесалар мен концерттерді үйрену үшін дайындық материалы екеніне, олар қиындық туғызу үшін емес, олардан босату үшін арналғандарына оқушының көзін жеткізу керек.

Этюдтер

Этюд- орындаушының техникасын арттырып, шеберлігін шыңдау үшін арнайы машықтануға арналған шағын шығарма. Этюд гамма арпеджиомен қатар, оқушының техникалық дамуына көмек беріп, орындаушылық өнерді дамытуға көмектеседі. Әрбір жарты жылдықта этюдтер әр түрлі техникалық әдіспен емтихан ретінде тыңдалуы қажет. Бұл этюдтерді ұстаз алдын ала берілген шығармаларды меңгерудегі үлкен әдістемелік құрал ретінде пайдаланады. Негізі мұндай шығармаларды көбіне скрипка аспабына арналған оқулықтардан алып пайдалануға болады.

Оқу процесіндегі күйлердің тиімділігі.

Қобыз үйрету барысында техникалық емтихандарда домбыраға арналған күйлерді қобызшыларға міндетті түрде ойнату қажет. Қобыз бен домбыра атадан балаға мирас болып жеткен көне аспаптарымыз. Ұстаздар болашақ қобызшыны музыкалық оқу орындарда жеке әртіс, ұстаз немесе оркестрант болуға тәрбиелейді. Мектеп, колледж бітірушілердің барлығы бірдей жеке орындаушы бола алмайды.

Қорытынды

Дарында оқушыны қобыз өнеріне сауатты, биік шығармашылық деңгейге жеткізу үшін, музыка мектептерінде бір аптада берілетін сағаттық апталық жүктеме дарынды бала үшін аздық етеді. Шығарма күрделенген сайын, оқушымен көп жұмыс істеуге тура келеді. Менің тәжірибемде егер ата-анасы қарсы болмаса аптасына 5-6 рет қосымша сабақтар өткіземін. Балалардың деңгейі өсіп жан-жақты тәрбиелеу мақсатында дамыту жұмыстарын жүргіземін. Балаларды байқау-фестивальға қатыстырып шеберлік деңгейлерін шыңдау мақсатында жұмыстану. Әр балаланың деңгейі әртүрлі. Әр балаға жас ерекшелігіне қарай әдіс-тәсілдерді қолдану. Үлкен жетістікке жету үшін әр балада жеке аспабы болу қажет. Қобыз аспабында шебер ойнау үшін оқушының бойында :

1. Әуенді есту қабілеті жоғары .
2. Ырғақ қабылдау қабілеті жоғары .
3. Аспапты меңгеруге деген ынтасы жоғары болу керек, сонда оқытушы- ұстаз да үлкен жетістікке жетеді деп ойлаймын. тиімді оқыту әдіс- тәсілдерін қолдана отырып үйрету үлкен жетістікке жетуге, әр түрлі өнер сайыстарында өзін биік дәрежеде көрсете алуына жол ашады.

Бұл нәтижеге жету үшін 1-сыныптан бастап баспалдақты түрде жұмыс жасау керек. Адамды рухани рахаттандыратын шынайы көркем шығармаларды тыңдап үйрену-үлкен өнер.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Д.Тезекбаев. Қобыз үйрену мектебі. Алматы 1980 ж.
2. Б.Қосбасаров. «Қобыз өнері», Алматы «Санат» 2001 ж.
3. Ғ.Молдакәрімова «Қобыз үйрену мектебі». Алматы, «Жазушы» 2004 ж.
4. Коган И. Штриховая техника кобызиста. – А.: Білім, 1980 ж.
5. Д.Тезекбаев Қобыз сарыны – РБК, 1997 ж.
6. З.Бисембаева. Қобыз аспабын үйретуге арналған оқу-әдістемелік құралы. Алматы, 2006 ж.

Әдістемелік баяндама

«Киелі аспап қобыз арқылы қазақ халқының тарихын, музыкалық мәдениетін,
ұлттық музыкасын насихаттай отырып, музыкалық білімін жетілдіру»
«Музыкалық колледж-дарынды балаларға арналған музыкалық мектеп-интернат
кешені» ММ

Базарханова Гульназ Канатбековна

Өзектілігі: Әдістемелік баяндамасында автор ақпаратты дәстүрлі халық аспаптарында, атап айтсақ, қобызда ойнауды, оқытуда қажетті музыка білімін насихаттау ретінде қарастыруды ұсынады. Тақырып білім беру процесінде ұлттық аспап музыка тарихының дамуына байланысты өзекті болып табылады, бұл оқу әдістемелерін жаңарту және заманауи ресурстар арқылы оқушының ұлттық аспабына деген қызығушылығын арттыру маңызды болып табылады.

Әдістемелік деңгейі: Заманауи ақпараттарды қолдана отырып, оқу-әдістемелік процесті ұйымдастырудың жаңа тәсілдерін жариялаудан тұрады. Айта кетсек баяндама музыканың мәдениетін шығармаларды өңдеу және талдау үшін бағдарламаны қамтамасыз ету. Жұмыс дәстүрлі түрде халықтық аспаптарда ойнауды үйретуде қолданылмаған технологияларды қосуға көрінеді. Музыкалық редакторлар мен оқу бейнематериалдары сияқты бағдарламаларды қолдану оқуда жаңа көкжиектер ашады және оқушыларға музыкалық шығарманы және оның ерекшеліктерін тереңірек түсінуге мүмкіндік береді.

Ғылыми мазмұны: Баяндаманың мазмұны оқытушының ғылыми-зерттеу қызыметінің нәтижесі болып табылады, ол ақпаратты технологияларды қобызда ойнауды оқытуға енгізу мүмкіндерін мұқият талдады. Зерттеу барысында автор музыканы жазу және талдау бағдарламаларын қолдау орындау техникасын жақсартуға және оқушылардың музыкалық қабылдауын көмектесетінін көрсетті.

Ішкі бірлікті бағалау және жұмыстың әдістемелік негізін сипаттау баяндамасы: теориялық білімінің практикалық қолдануымен байланысын тиімді көрсетеді, бұл оқуды тиімдірек етеді. Ақпараттық технологияларды қолдану оқушыларға аспапты жақсы меңгеруге, әр түрлі музыкалық формаларды тануды және ойнатуды үйренуге көмектеседі.

Жұмыстың негізділігі мен сенімділігі дәрежесі бейне және аудио материалдарды қамтитын мысалдармен, сондай ақ осы технологияларды оқытуда практикалық қолдану тәжірибесімен расталады.

Қортындылар мен ұсынымдар: Бұл еңбекте қобыз аспабын үйрету мақсатында аспапты ұстау, оң, сол қолдың қойылуы, оқушының музыкалық қабілеттерін, дыбыс мәдениетін дамыту сияқты маңызды мәселелер қаралған. Қазіргі заманға сай жалпы ғылымды, білім беру үдерісінің жаңа технологиясын меңгерген.

Рецензент Канаева А.Б.

Педагог-зерттеуші

«Музыкалық колледж-дарынды балаларға арналған музыкалық мектеп-интернат кешені»
ММ

Әдістемелік баяндама
**«Киелі аспап қобыз арқылы қазақ халқының тарихын, музыкалық мәдениетін,
ұлттық музыкасын насихаттай отырып, музыкалық білімін жетілдіру»**
**«Музыкалық колледж-дарынды балаларға арналған музыкалық мектеп-интернат
кешені» ММ-нің арнайы пәндер оқытушысы**
Базарханова Гульназ Канатбекқызы

Тақырыптың өзектілігі: Қазақ халық аспабында ойнауды оқытуды процесіне ақпараттық технологияларды енгізу тақырыбындағы баяндама, әсіресе қазіргі заманғы білім беру технологиялары жағдайында өте өзекті болып табылады. Қазіргі заманғы білім беру әдістемелері дәстүрлі оқытуды инновациялық тәсілдермен интеграциялауды талап етеді және қазақ халық аспаптарын оқытуда ақпараттық технологияларды пайдалану.

Презентацияның құрылымы мен логикасы есеп құрылымдалған және қисынды. Онда қобыз ойынын оқытуда ақпараттық технологияларды пайдаланудың негізгі аспектілері нақты көрсетілген. Баяндаманы толық және практикалық сәттері қарастырылады. Автор аспапта ойынды тиімді меңгеру үшін қандай технологияларды қолдануға болатынын егжей-тегжейлі түсіндіреді, сонымен қатар тақырыпты тереңірек түсінуге ықпал ететін сәтті тәжірибелердің мысалдарын келтіреді.

Жұмыстың ғылымилығы: баяндамада қолданылатын технологиялардың он әсерін болатынына сенімім мол. Мысалы мультимедиялық мысалдар немесе бейнесабақтар ойны техникасы немесе музыкалық интерпретация сияқты белгілі дағдыларды дамытуға көмектесетін қарастыруға болады. Сондай-ақ осы әдістердің тиімділігін растайтын тиімділігін зерттеулерді немесе деректерді ұсыну пайдалы болар еді. Жалпы әсер баяндама қазақ халық аспабында ойнауды оқытудағы ақпараттық технологиялардың рөлі туралы нақты және сенімді түсінік береді. Бұл музыка мұғалімдер үшін де білім берудегі заманауи әдістермен тәсілдерге қызығушылық танытатын зерттеушілер үшін де пайдалы. Дегенмен технологияларды қолданудың олардың оқушыларға әсерінің нақты мысалдарын келтіру ұсынылады.

Рецензент Утемисова С.Р.

Педагог-эксперт

«Музыкалық колледж-дарынды балаларға арналған музыкалық мектеп-интернат кешені»

ММ